

роботи студентів в опануванні новими знаннями, у збагаченні навичок, застосуванні їх на практиці. Кожний студент, який займається науково-дослідною роботою, має пройти такі основні етапи: аналіз стану розробки досліджуваного питання, накопичення і фіксація фактів науки та досвіду, визначення і обґрунтування проблеми дослідження, її мети, предмету та об'єкту, висунення гіпотези дослідження, визначення змісту дослідження, вибір методів дослідження, визначення новизни та практичної цінності дослідження.

Формування практичної цінності студентського наукового дослідження повинне починатися, на наш погляд, з визначення того кола спеціалістів, які можуть бути зацікавлені висновками та результатами аналізу фінансово-економічних процесів, що містяться у даній роботі.

Опанування навичками досліджень і дійова пропаганда знань є важливим наслідком наукових пошуків студентів. Викладачам важливо впроваджувати у навчальний процес ефективні стимули до активізації самостійної роботи студента в опануванні новими знаннями, збагаченні навичок застосування їх на практиці.

Апробація студентської дослідної роботи проводиться у вигляді доповідей, повідомлень на конференціях, семінарах, у вигляді тез та статей.

Для формування практичних навичок та вмій необхідно поглибити самостійну роботу студентів щодо опрацювання досвіду діяльності фінансово-кредитних установ, що допоможе сформувати сучасний економічний світогляд майбутнього фахівця. Перше накопичення досвіду студентської дослідницької роботи може бути початком серйозних наукових досліджень і перетворитися на справу всього життя.

Г. Д. Потопа, директор НКЦ ЗДУ,
Н. М. Мезенцева, зав. кафедри економіки і обліку

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ

Інтеграційні процеси, які відбуваються в Європі у вищій школі та в науці, потребують значної гармонізації підготовки спеціалістів в Україні.

Навчальний процес повинен враховувати можливості сучасних інформаційних технологій навчання.

Для побудови навчального процесу потрібно визначити основні навчальні дисципліни та різні види навчання, які послідовно вивчаються залежно від рівня кваліфікації та форми навчання. НКЦ ЗДУ у м. Кривому Розі здійснює підготовку фахівців тільки заочної форми, тому розглянемо особливості побудови навчального процесу для студентів заочної форми навчання.

На нашу думку, одним із кроків до відповідності європейським стандартам є мінімізація дисциплін у навчальних планах ВНЗів. Завелика кількість дисциплін призводить до дублювання матеріалу, до перевантаження студентів, і, як наслідок, до збільшення планового навчального навантаження викладачів.

З цього питання доцільно послатися на виступ міністра освіти і науки України В. Г. Кременя на підсумковій колегії МОН, в якому він зазначив, що велика кількість навчальних дисциплін обтяжує як студента, так і викладача.

Тому, навчальні плани повинні включати таку кількість дисциплін та кредитів на їх вивчення, щоб було достатньо для одержання професійних знань і навичок, а також щоб була можливість нашим студентам перезарахувати ті чи інші дисципліни відповідно до європейських стандартів.

Ще один напрям навчальної роботи, який потребує підвищеної уваги в процесі навчання студентів заочної форми — це удосконалення організації самостійної роботи студента та контролю її результатів. Обмежена кількість аудиторних занять для студентів заочників вимагає напруженої і плідної індивідуальної роботи. Тому, самостійна робота студента повинна бути чітко визначена: *що* вивчати, *де* знайти інформацію для вивчення, *коли* звітувати про виконану роботу. Для вирішення цих питань необхідно надати студенту всю «технологію» індивідуальної та самостійної роботи, яка повинна контролюватися, перевірятися і оцінюватися. Запровадження комплексних систем оцінювання знань за шкалою ECTS забезпечить їх об'єктивність і плідну роботу студента упродовж всього періоду навчання. В комплексній системі оцінювання знань студентів-заочників важливого значення набуває поточне оцінювання. На сесії до студента програмний матеріал доводиться у формі лекції, а практичні навички чи матеріал, що потребує детального вивчення, розв'язання, прийняття рішень з конкретних проблем — підлягає самостійному опануванню. Оцінювання самостійно виконаного завдання проводиться до початку сесії за графіком консультацій викладача.

Принципово важливим у підготовці фахівця є одержання практичних навичок у період проходження переддипломної практики, тому що не завжди студент-заочник працює за фахом. Це дає можливість студенту реалізувати теоретичні знання на практичному матеріалі підприємства і підвищити свій професійний рівень.

Таким чином, формування відносин між викладачем і студентом будується, насамперед, шляхом забезпечення прозорості навчального процесу, що має досягатися завдяки максимальній інформованості студента за допомогою забезпечення кожного студента на початку навчального року робочим щоденником в електронному виді, який містить інформацію: про робочий навчальний план; стислу робочу програму з дисциплін, що вивчаються у даному семестрі, та графік навчання.

Г. Д. Потопа, директор НКЦ ЗДУ,
Л. В. Цибіна, канд. екон. наук, доцент,
зав. кафедри фінансів і економічного аналізу

МОДЕЛЮВАННЯ МАЙБУТНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ — В ПРАКТИКУ НАВЧАННЯ

Сучасний етап економічного розвитку суспільства вимагає впровадження в процес підготовки фахівців вищої економічної освіти сучасних технологій. За таких умов важливим є комплекс заходів з переведення дидактичної системи з інформативних типів навчання на активізуючі форми, що стимулюють нестандартне рішення навчальних проблем.

Як зробити, щоб студент освоював не слова і вирази, а поняття і принципи? Потрібно моделювати ситуації і використовувати завдання, які об'єднують імітацію, гру, проблемні ситуації, що дозволяє надати навчальним заняттям пошукового характеру, змінити позицію студентів з простих виконавців на активних учасників навчання.

Орієнтація технології вузівського процесу на особистість студента, модель майбутньої спеціальності зумовлює необхідність використання імітаційних підходів до організації навчання у вищій школі.

Складовою частиною самостійної роботи студентів є індивідуальна робота, яка виконується за індивідуальними завданнями і